

لایحه بودجه ۱۴۰۲ اجرانشده، اصلاح می شود

افزایش نگرانی کارگران بابت عدم پرداخت بدهی دولت به تامین اجتماعی

نسرین هزاره مقدم

فعالان صنفی کارگری با سرسختی و رایزنی های متعدد با نمایندگان مجلس توانستند ۷۰ هزار میلیارد تومان سهم تامین اجتماعی را در لایحه بودجه ۱۴۰۲ بگنجانند. پرداخت این ۷۰ هزار میلیارد تومان که شاید یک سوم یا یک چهارم بدهی جاری دولت به سازمان راهم شامل نمی شود، البته وجه نقدی نیست، بخشی از این پرداخت قرار است با تهاتر و بخشی دیگر با مجوز فروش نفت و گاز صورت بگیرد! این آخرین برای یک سازمان بیمه گر که باید علی القاعده همه تمرکز خود را روی ارائه خدمات به جامعه هدف بگذارد، یک کار شاق و طاقت فرسا است و به همین سادگی ها هم نیست.

این در حالی ست که دولت همواره تاکید داشته «بیمه گرها باید از حوزه بنگاهداری خارج شوند و بنگاه های و شرکت های زیر مجموعه خود را به بخش خصوصی واگذار کنند» اما حالا در تصمیمی متفاوت آنان را به واسطه فروش نفت و گاز تبدیل کرده است؛ کاری از سرناچاری و برآمده از کمبود

نقدینگی. دولت مدعی است بودجه نقدی ندارد و سازمان تامین اجتماعی هم مجبور شده بخشی از بدهی خود را از طریق مجوز فروش نفت و گاز تسویه کند. با همه اینها، در ساختار پیچیده ماه های پایانی سال قبل، همین ۷۰ هزار میلیارد تومان که اختصاصی بابت رد دیون دولت به سازمان تامین اجتماعی در قانون بودجه منظور شد، یک نقطه اتکای مثبت بود. در هر حال پرداخت این رقم، حال به هر شیوه ای که ممکن باشد، می تواند تامین اجتماعی را از بحران نقدینگی و ناتوانی دلهره آور کسری بودجه نجات دهد اما گذشته از نگرانی بابت زمان و شیوه پرداخت در طول سال، یک نقدینگی. دولت مدعی است بودجه نقدی ندارد و سازمان تامین اجتماعی هم مجبور شده بخشی از بدهی خود را از طریق مجوز فروش نفت و گاز تسویه کند. با همه اینها، در ساختار پیچیده ماه های پایانی سال قبل، همین ۷۰ هزار میلیارد تومان که اختصاصی بابت رد دیون دولت به سازمان تامین اجتماعی در قانون بودجه منظور شد، یک نقطه اتکای مثبت بود. در هر حال پرداخت این رقم، حال به هر شیوه ای که ممکن باشد، می تواند تامین اجتماعی را از بحران نقدینگی و ناتوانی دلهره آور کسری بودجه نجات دهد اما گذشته از نگرانی بابت زمان و شیوه پرداخت در طول سال، یک نقدینگی.

به اعتقاد تیم بودجه ریزی دولت، مباحثی در بودجه ۱۴۰۲ وجود دارد که مانع از اجرای کار می شود و مشکلاتی را برای دولت ایجاد می کند و ظاهراً این اصلاحات شامل همه قسمت های بودجه می شود

صادق: سازمان برنامه بودجه به نام اصلاح بودجه می خواهد بخشی از بند های هزینه ای از جمله اعتبار تخصیص یافته به تامین اجتماعی را حذف کند که آینده کارگران را در کوتاه مدت و میان مدت به مخاطره می اندازد

پرداخت این بدهی جاری در بودجه دولت باز شود. علاوه بر این، وقتی اهمیتی برای پرداخت بدهی جاری نیست، نمی توان قیچی به دست گرفت و ۷۰ هزار میلیارد تومان رد دیون تاریخی را از میانه برداشت. آنچه کارگران می خواهند، به گفته صادق «نه حذف و تعدیل اعتبار سازمان تامین اجتماعی در بودجه، بلکه ابلاغ قانون سریعتر بودجه و فراهم ساختن مقدمات اجرای آن است» و هر اتفاقی جز این، مورد تایید و پذیرش کارگران نیست.

تردید نیست که حذف بندهای حمایتی بودجه، راهی درست برای جبران کسری نقدینگی دولت نیست، ضمن اینکه کنترل تورم، راهکارهای دیگری دارد. بخشی از این راهکارها در سپهر اقتصادی و برخی دیگر در سپهر سیاسی و بین المللی، قابل تعریف و پیاده سازی است. در چنین شرایطی است که فعالان کارگری به درستی می گویند «در ماه ها و سال های اخیر، تورم ناخوایسته و ناگزیر به ما تحمیل شده است و زندگی ما را به دشواری دچار کرده، لطفاً دیگر حقوق تاریخی ما را به رسمیت بشناسید و دست به جبران سازی برای سازمان تامین اجتماعی زنید». این کف حداقلی مطالبات کارگران در حوزه رفاه و تامین اجتماعی ست که کمتر از آن اصلاً قابل تصور نیست.

سوی دیگر، تورم را مهار کند. به نظر می رسد تیغ اصلاحات قرار است یک برش عمقی در هزینه های دولت وارد آورد اما نکته این است که سهم تامین اجتماعی در بودجه، جزو هزینه های دولت نیست و این اعتبار ناکافی از جمله دیون جاری و تاریخی دولت است؛ دیونی که باید خیلی پیشترها پرداخت می شد اما تعلق صورت گرفته است.

«حسن صادقی» رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری که مساله سهم تامین اجتماعی در بودجه را در مجلس دنبال کرده، در این رابطه با انتقاد از اصلاحات احتمالی می گوید: به نظر می رسد سازمان برنامه و بودجه، یک خیز بلند برداشته تا به نام اصلاح بودجه، بخشی از بندهای هزینه ای از جمله اعتبار تخصیص یافته به تامین اجتماعی را حذف کند. بدون تردید این حرکت، تجسم حرکت برخلاف منافع جمعی کارگران است و آینده کارگران را در کوتاه مدت و میان مدت به مخاطره می اندازد.

صادقی با تاکید بر اینکه این مساله برای ما خیلی مهم است، اضافه می کند: دلیل شان برای این اصلاحات، تعدیل تورم است و این در حالی ست که هنوز بودجه سال جدید ابلاغ نشده اما در ماه جاری تورم حداقل دو درصد از ماه قبل بیشتر است بنابراین آنچه «ثا» توری می بودجه ۱۴۰۲ می نامند، محلی از اعراب ندارد! بر اساس اطلاعات دریافتی ما، رئیس سازمان برنامه و بودجه از رئیس جمهور خواسته اجازه حذف برخی ردیف های بودجه از جمله سهم سازمان تامین اجتماعی را صادر کند. این اقدام اصلاً مورد پذیرش کارگران نیست و قبل از اینکه قیچی به دست بگیرند و سهم سازمان را حذف کنند، هشدار می دهیم تا اگر این اتفاق نامیوم افتاد و ما معترض شدیم، شاکه نشوند.

بدهی جاری دولت به سازمان در سال جاری با احتساب افزایش حقوق اعمال شده، بالغ بر ۱۰۰ هزار میلیارد تومان یا حتی بیشتر می شود. این بدهی بابت سه درصد حق بیمه تکلیفی دولت برای بیمه شدگان عادی و سهم بیمه کارفرمایی ۲۳ گروه خاص است که پرداخت آن بر اساس قانون بر ذمه دولت قرار گرفته است. با این حساب، باید مجاری برای

دغدغه جدی دیگر هم در کار است. آیا قرار است با «اصلاح قانون بودجه ۱۴۰۲» و با هدف جبران کسری بودجه، سهم تامین اجتماعی حذف یا از آن به میزان قابل توجهی کاسته شود؟

چهاردهم اردیبهشت، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: در جلسه مشترک میان مجلس و دولت، رئیس جمهور اعلام کردند به زودی لایحه اصلاح بودجه ۱۴۰۲ به مجلس ارسال می شود. «مسور» اصلاح قانون بودجه ۱۴۰۲ گسترده است «طوری که به اعتقاد تیم بودجه ریزی دولت، مباحثی در بودجه ۱۴۰۲ وجود دارد که مانع از اجرای کار می شود و مشکلاتی را برای دولت ایجاد می کند و ظاهراً این اصلاحات شامل همه قسمت های بودجه می شود.

حالا دغدغه کارگران و بازنشستگان این است که آیا ۷۰ هزار میلیارد تومان سهم تامین اجتماعی نیز دستخوش تغییر، تزلزل یا حذف می شود؟ دولت قصد دارد با قیچی کردن هزینه های بودجه ای، از یک سو کسری شدید بودجه در سال جاری را لگام بزند و از

گزارش

زنگ خطر دستمزد پایین برای صنایع ایران

کارگران، مهاجرت و مسافرکشی را ترجیح می دهند

دستمزد پایین کارگران، بسیاری از صنایع کشور را با کمبود نیروی کار مواجه کرده و افراد کار در مشاغل خدماتی یا غیرمولد مانند مسافرکشی را ترجیح می دهند. به گزارش پیام اقتصاد، بیست و هفتم فروردین ماه «حمیدرضا عقاب نشین» مدیرعامل شرکت شهرک های صنعتی البرز به ایسنا گفته بود با وجود آنکه استان البرز یکی از بزرگترین قطب های صنعتی ایران به شمار می آید اما کمبود نیروی کار به عنوان زنگ خطر جدی برای صنایع و کارخانه های این استان است.

«مرتضی چنگیزی» مدیرعامل شرکت خدماتی شهرک صنعتی اشتهارد استان البرز نیز دو ماه سال گذشته به ایرنا گفت که حدود دو هزار واحد تولیدی و صنعتی در اشتهارد وجود دارد اما اکنون شهرک صنعتی این منطقه با کمبود پنج هزار نیروی کار ماهر مواجه است. او تأکید کرده است که «شرکت های مستقر در شهرک صنعتی اشتهارد با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت خود در حال فعالیت هستند که مهم ترین این عامل به کمبود نیروی کار در این شهرک برمی گردد».

«رضا احمدی» رئیس انجمن صنفی کارفرمایی

بررسی

انتقاد یک فعال کارگری از آمارسازی مدیران وزارت کار:

مرگ ۱۹۰۰ کارگر در یک سال رادستاوردمی خوانند

طبق آمار پزشکی قانونی کشور، تفاوت آمار مرگ و میر کارگران در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ تنها ۲۶ کارگر بوده است. به گزارش ایسنا، «مسعود قادی پاشا» معاون پزشکی و آزمایشگاهی سازمان پزشکی قانونی کشور، آمار تلفات ناشی از حوادث کار در سال ۱۴۰۱ را ۱۹۰۱ کارگر اعلام کرد. این رقم در سال ۱۴۰۰ برابر ۱۹۲۶ کارگر بوده و کاهش تلفات ناشی از کار که تیر بر برخی از رسانه ها شده، تنها ۲۶ کارگر است.

«حسان سهرابی» فعال کارگری با انتقاد از خبرهایی که در خصوص کاهش آمار حوادث ناشی از کار منتشر می شود، گفت: طبق آمار پزشکی قانونی کشور، تفاوت آمار مرگ و میر کارگران در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ تنها ۲۶ کارگر بوده است. به گزارش ایسنا، «مسعود قادی پاشا» معاون پزشکی و آزمایشگاهی سازمان پزشکی قانونی کشور، آمار تلفات ناشی از حوادث کار در سال ۱۴۰۱ را ۱۹۰۱ کارگر اعلام کرد. این رقم در سال ۱۴۰۰ برابر ۱۹۲۶ کارگر بوده و کاهش تلفات ناشی از کار که تیر بر برخی از رسانه ها شده، تنها ۲۶ کارگر است.

حقوق دریافت می کنند ولی مهاجرت و کار در شرکت های خارجی با ۴ تا ۳ هزار یورو درآمد انتخاب می کنند».

موج خیره کننده مهاجرت و کمبود نیروی کار

این همه در شرایطی است که «استخدام کارگر با جای خواب در ترکیه و عراق»، «شرایط مهاجرت کشاورزان به کانادا»، «استخدام آرایشگر و صندوق دار در امارات» و... بخشی از آگهی های شغلی شده که به وفور در کانال های تلگرامی، صفحات اینستاگرامی و حتی تراکت های کاغذی به چشم می آید؛ شرایطی که رصدخانه ملی مهاجرت از آن به عنوان مهاجرت توده و نام می برد و «جعفر خیر خواهان» کارشناس توسعه آن را مهاجرتی شبیه شیوه مهاجرت از کشورهای جنگ زده می خواند. در همین زمینه «حمید حسینی» عضو اتاق بازرگانی عراق به خبر آنلاین گفته «مدیران برخی شرکت های مهاجرتی به او

گفته اند که شمار درخواست ها برای مهاجرت از حدود ۳۰ تا ۴۰ درخواست در هفته به حدود ۱۸۰ درخواست رسیده و درخواست ها به معمولی ترین اقبال و با مشاغل مثل برق کار، لوله کش، بندها، آشپز و... رسیده است.

سازمان نظام پزشکی و نظام پرستاری هم از موج مهاجرت پزشکان و پرستاران خبر داده و اعلام کرده که در سال های آینده مجبور به استخدام پزشکان و کادر درمان خارجی می شویم! «علی کجیاف» کارشناس هوانوردی هم در یادداشتی از موج مهاجرت خلبانان ایرانی به ویژه به کشور های همسایه خبر داده و نوشته که بانوسانات دلار، میزان حقوق خلبانان ایرانی به کمتر از ۱۰ درصد میانگین حقوق خلبانان در جهان رسیده است.

همچنین «فرزوان عبدالمجید» رئیس هیأت مدیره انجمن شرکت های مهندسی و ساخت صنایع نفت و نیرو در گفت و گو با پایگاه اطلاع رسانی اتاق بازرگانی تهران هم گفته مهاجرت متخصصان صنعت نفت ایران حتی از مناطق اقتصادی هم خارج شده و بسیاری از این متخصصان تنهاد از ای دریافت ماهانه سه هزار دلار به ازبکستان مهاجرت کرده اند! «خیر خواهان» کارشناس توسعه در این زمینه می گوید که این موج مهاجرت بسیار هشدار دهنده است و در آینده ایران با شرایطی مواجه می شود که مانند کشورهای جنگ زده برای ساده ترین مشاغل، نیروی کار وجود ندارد و از طرفی به دلیل سقوط مداوم ارزش ریال برای کارگران خارجی هم حضور در ایران صرفه نخواهد داشت.

هستند هر بی عدالتی و وضعیت نا ارامی را تحمل کنند. از طرفی بازرسی های کار پایین است و کارفرمایان الزامی برای ایمن سازی محیط کار نمی بینند، پس چرا باید منتظر کاهش آمار حوادث ناشی از کار باشیم؟ وقتی همه چیز ثابت و به همان روال قبل است، چگونه عده ای کاهش آمار حوادث کار را دستاورد خود می دانند؟! «سهرابی با اشاره به شمار پایین بازرسی های کار گفت: امنیت شغلی کارگران پایین است و برای ماندن در شغل مجبور